

Др Татјана Брзуловић
Станисављевић
Др Драгана Столић

*Ауторско право
у библиотечко–информационој делатности:
повреда права и појам плагијата*

2017.

Захвалност

акредитован
семинар

- *Захваљујемо се доц. др Драгану Прљи (Правни факултет Универзитета Унион), и г. Стефану Бојовићу, адвокату из Београда, на стручној помоћи и указивању на примере из судске праксе*

Да обновимо

- **Шта је ауторско право и којој области права припада?**
- **Шта штити ауторско право?**
- **Кога штити ауторско право?**

Право интелектуалне својине

1) АУТОРСКО ПРАВО И СРОДНА ПРАВА

а) ауторско право

- б) право интерпретатора
- в) право произвођача фонограма
- г) право произвођача видеограма
- д) право произвођача емисије
- ђ) право произвођача базе података
- е) право првог издавача слободног дела
- ж) право издавача штампаних издања за посебну накнаду

- Чим настане у одређеној форми, ауторско дело ужива ауторскоправну заштиту

2) ПРАВО ИНДУСТРИЈСКЕ СВОЈИНЕ

- а) патентно право
- б) право жига
- в) право заштите ознаке географског порекла
- г) право заштите индустријског дизајна
- д) право заштите топографије интегрисаног кола
- ђ) право заштите биљне сорте
- е) право сузбијања нелојалне конкуренције
- ж) пословна тајна

- Поступак признавања код надлежног управног органа (Завод за интелектуалну својину)

Предмет заштите

Добра која су резултат људске активности у области уметности, науке, технике и привреде.

1) Творевине:

- нематеријалне креације индивидуалног људског духа
- висок степен оригиналности (печат личности ствараоца)

ЗАСП, чл. 2: “Ауторско дело је оригинална духовна творевина”

(АУТОРСКА ДЕЛА, интерпретације, патенти, биљне сорте, индустријски дизајн)

2) Псеудотворевине – творци најчешће правна лица, настала као плод привредне активности (фонограми, видеограми, емисије, базе података)

3) Ознаке – обележавање робе или услуга (робна марка /жиг/ и ознаке географског порекла)

Ауторско дело

- **Предмет ауторскоправне заштите**

- Људска творевина
- Духовни садржај
- Одређеност форме
- Оригиналност

Неважно: сврха дела, квалитет, допуштеност, обим и др. (ЗАСП, чл. 2)

Сва дела уживају АП заштиту:

- **Изворна дела, дела прераде, збирке**
- **Необјављена, објаљена и издата**

-Ауторскоправни заштиту имају и: делови дела, незавршена дела, наслов дела! (ЗАСП, чл. 3)

-НЕ УЖИВАЈУ ЗАШТИТУ: Опште идеје, начела, принципи, упутства; закони, подзаконски акти и сл.

Изузето из ауторскоправне заштите

- Опште идеје, начела, принципи, упутства
 - Не подлежу заштити ни:
 - закони
 - подзаконски акти
 - тумачења закона
 - судски поднесци
 - службени материјали државних органа и др.
- (ЗАСП, чл. 6)

Аутор / Коаутор

- Физичко лице које је створило дело
 - Својство аутора није ствар избора и није преносиво
 - Могу се пренети (уступити) поједина овлашћења (**уговор, наслеђивање** или непосредно **на основу закона**)
 - Лице које није аутор, а које је **стекло** нека овлашћења, назива се **носиоцем ауторског права**.
- Носиоци ауторског права су:
- аутор (изворни) и друга лица (деривативни)
 - Коаутори: више аутора који су **вољно** учествовали у стварању дела > **стваралачка сарадња** и **недељивост** стварачког доприноса

Субјективно ауторско право

- Право које штити аутора *поводом његовог ауторског дела*.
- Ауторско право је **искључиво** – једино титулар може да користи, и да забрани другима да користе предмет заштите

Овлашћења:

- **Личноправна** – заштита моралних права аутора
- **Имовинскоправна** – заштита ауторових материјалних интереса

Личноправна овлашћења

1) Овлашћење за признање ауторства (право патернитета)
(ЗАСП, чл. 14)

Основ за супротстављање плагијаризму

2) Овлашћење на назначење имена аутора – да се име назначи на сваком примерку дела (ЗАСП, чл. 15)

3) Овлашћење на објављивање дела – аутор је овлашћен да објави, односно да забрани другима да објаве (ЗАСП, чл. 16)

4) Овлашћење на заштиту интегритета дела – заштита „истоветности дела приликом сваког облика његовог јавног саопштавања (испољавања)“ (Марковић, Поповић, стр. 58)
(ЗАСП, чл. 17) > скраћивање, измене, прераде, преводи
> измене не смеју да вређају част и углед аутора

5) Овлашћење на супротстављање недостојном коришћењу дела (ЗАСП, чл. 18)

Имовинскоправна овлашћења/1

(Коришћење ауторског дела у телесном облику)

акредитован
семинар

- 1) Овлашћење на умножавање дела – бележење на телесни носач, односно производња примерака дела**
- 2) Овлашћење на стављање примерака у промет**
- 3) Овлашћење на давање примерака дела у закуп**

Овлашћење на:

Извођење дела, представљање, преношење извођења или представљања, емитовање дела (жично или бежично), реемитовање, интерактивно чињење дела доступним јавности (интернет), јавно саопштавање дела које се емитује, јавно саопштавање дела са носача звука или слике, коришћење прераде дела

Суспензија

- Укидају се искључива имовинскоправна овлашћења
- **> без дозволе аутора или његовог правног следбеника и без плаћања накнаде може се умножавати, односно јавно саопштавати ауторско дело >**
- Спровођење судског поступка
- Јавно информисање о текућем догађају
- Настава, испит, лично усавршавање
- Личне потребе; цело дело само ако је тираж исцрпљен дуже од две године
- Цитирање, под условом да се наведе име аутора, назив дела и место где је дело објављено
- У библиотекама, за архивске потребе, из сопственог примерка...

(ЗАСП, чл. 42-54)

Трајање ауторског права

- **Имовинскоправна овлашћења:** живот аутора и 70 година од смрти аутора или коаутора који је последњи умро
 - **Анонимна дела:** 70 година од објављивања
(1. јануар оне године која следи за годином у којој је навршено 70 година)
 - **Личноправна овлашћења** – трајна
 - По истеку рока трајања имовинскоправних овлашћења: брига о заштита моралних права прелази са наследника на удружења аутора и институције из области културе, науке и уметности
 - Свако лице има право да штити морална права аутора!
- (ЗАСП, чл. 102-107)

Уговор / Ауторски уговор

- **Уступање** а не пренос имовинскоправних овлашћења; лице коме је уговором уступљено неко овлашћење назива се *стицалац*
 - Право стицаоца се дефинише / ограничава предметно, временски и просторно
 - Искључиво или неискључиво (ЗАСП, чл. 62)

Најчешће: **ауторски уговор** или **уговор о лиценци**; препуштено „аутономији воље“ уговорних страна; законске одредбе се примењују ако нема уговорне одредбе.

Примери из праксе

акредитован
семинар

Пример из праксе 1

- Виши суд у Новом Саду потврдио је пресуду Основног суда и власника једне фотокопирнице у Новом Саду осудио условно на годину дана затвора, са роком провере од три године, због неовлашћеног искоришћавања ауторског дела.

<http://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/148791/Osudjen-zbog-fotokopiranja-udzbenika.html>, приступљено 04.04.2017)

“У том кривичном поступку утврђена је повреда ауторских права професора Правног факултета Универзитета у Новом Саду др Мила Бошковића, који предаје Криминологију, др Зорана Стојановића, који предаје Кривично право, др Маје Станивуковић и доцента др Петра Ђундића са предмета Међународно приватно право, др Драгана Милкова са предмета Управно право и још неких” (асистент на Катедри за кривично право Стефан Самарџић).

Пример из праксе 1

- Власник фотокопирнице је неколико година, без дозволе аутора и издавача, фотокопирао и продавао уџбенике професора тог факултета. Након што су аутори чији су уџбеници неовлашћено умножавани поднели прве кривичне пријаве, полиција је у више наврата претресала фотокопирницу и одузела већи број фотокопија уџбеника и скрипти, а у току судског поступка и више сведока је потврдило да су у тој фотокопирници, која се налази у близини факултета, у више наврата куповали унапред умножене и спирално увезане фотокопије уџбеника или њихових делова, као и скрипти из појединих предмета.
- (<http://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/148791/Osudjen-zbog-fotokopiranja-udzbenika.html>, приступљено 04.04.2017)

Пример из праксе 1 (правни основ)

- **Значајно је истаћи да је умножавање самих уџбеника који представљају ауторска дела кривично дело, али и умножених примерака ауторског дела, што значи да није дозвољено ни фотокопирање фотокопија нити њихових делова. На основу Закона о ауторском о сродним правима, као ауторска дела сматрају се сва писана, али и говорна дела, као што су предавања и говори, али и прераде ауторских дела у којима су препознатљиви делови изворног ауторског дела. Неовлашћено умножавање свих тих ауторских дела представља кривично дело - наводи Стефан Самарџић.**
- **Прве кривичне пријаве против фотокопирница поднео је и Правни факултет Универзитета у Београду.**

<http://mondo.rs/a956451/Info/Drustvo/Fotokopiranje-udzbenika-vlasnik-fotokopirnice-osudjen-zbog-umnozavanja-knjiga.html> (приступљено, 04.04.2017)

Пример из праксе 2 (предмет)

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2676/10
30.06.2010. година
Београд

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је издао публикацију "... " у едицији "... ", издање 2005. године. Ову збирку највећим делом сачињавају цитати и одломци из оригиналних чланака и коментара тужиоца који су настали и јавно објављени у периоду од 1976. до 2004. године. Уз цитате је наведен извор из кога су одломци преузети. **Тужилац није дао дозволу туженом за коришћење делова својих ауторских чланака и коментара, нити је са њим закључио ауторски уговор. Тужилац није ни на који начин створио, дао допринос, нити је учествовао у изради ове збирке.**

Пример из праксе 2 (образложење)

(Из образложења пресуде)

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно је другостепени суд закључио да је тужени повредио морална права тужиоца.

Цитат је део текста дословно пренесен из другог списка. Употребљава се како би тексту дао посебан квалитет. Аутор текста цитат користи како би потврдио своје мишљење или указао да постоје и друга мишљења. Цитати представљају део писаног ауторског дела, морају се уклапати у текст и са њим чинити јединство.

По члану 48. Закона о ауторским и сродним правима дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде умножавање као и други облици јавног саопштавања кратких одломака ауторског дела (право цитирања по следећим условима:

- 1) да је дело објављено;
- 2) да се поменути делови без имена интегришу у друго дело, ако је то неопходно ради илустрације, потврде или референце уз јасну назнаку да је реч о цитату;
- 3) да се на погодном месту наведе ко је аутор цитираног дела који је наслов цитираног дела када је и где је цитирано дело објављено, односно издато).

Пример из праксе 2

- (Из образложења пресуде)
- По оцени Врховног касационог суда коришћени цитати нису интегрисани у основни текст (јер чине већину дела наведене збирке), већ је од њих направљена цела збирка. **Управо у томе се састоји повреда моралних ауторских права тужиоца, јер је тужени без његове сагласности сакупио одломке из његових ауторских дела и објавио их. Осим тога, цитати су и по оцени овога суда истргнути из контекста и на тај начин добили ново значење. На тај начин повређене су одредбе из чл. 16. и 17. Закона о ауторским и сродним правима.** Због тога је правилно тужени обавезан да тужиоцу накнади штету и забрањено му је даље коришћење ауторских дела и умножавање нових тиража овог издања, и наложено објављивање увода и изреке правноснажне пресуде у дневном листу П. о трошку туженог на основу члана 177. истог Закона.

Пример из праксе 2 (пресуда)

- → П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Врховног суда Србије у Београду Гж.бр.43/08 од 23.07.2009. године.

Пресудом Врховног суда Србије у Београду Гж.бр.43/08 од 23.07.2009. године, ставом првим изреке делимично је усвојена жалба тужиоца и преиначена првостепена пресуда тако што је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде због повреде моралних права исплати 200.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, забрањено је туженом да даље користи ауторска дела тужиоца и умножава нове тираже издања "... " и обавезан тужени да увод и изреку пресуде по правноснажности објави у дневном листу П. о свом трошку. Ставом другим изреке одбијена је жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у делу којим је одбијен тужбени захтев за исплату накнаде због повреде моралних права у износу од 4.800.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке укинута је првостепена пресуда у односу на одлуку о исплати накнаде због повреде имовинских права са траженом каматом и у односу на одлуку о одређивању привремене мере и за трошкове парничног поступка и у том делу предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Пример из праксе 3 (предмет)

Република Србија

ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ

Гж 14/05

23.06.2005. година

Београд

Тужилац је против туженог поднео тужбу за утврђење да је повређено његово ауторско право тако што је тужени у књизи "ВВ" објавио без знања и одобрења тужиоца делове из ауторских дела тужиоца "ГГ" и "ДД". Тужилац је тужбом тражио накнаду материјалне и нематеријалне штете, те да суд донесе привремену меру којом се забрањује продаја дела "ВВ" коју је ауторизовао тужени, до правноснажног окончања ове парнице. Побујаним решењем, одређена је привремена мера забраном туженом да продаје ово дело. Суд је извршио увид у књиге "ГГ", чији је аутор тужилац и "ДД", чији су аутори тужилац, ЂЂ и ЕЕ, као и у књигу "ВВ". Утврђено је да је тужени себе означио као аутора ове књиге, иако је у њој на странама __, __, __. и __. садржан изворни текст из тужиочеве књиге "ДД" са страна __, __, __. и __.

Пример из праксе 3 (образложење)

С обзиром на наведено, Врховни суд налази да је правилно нижестепени суд применио материјално право када је донео решење о одређивању привремене мере, којом је искључио из промета спорно ауторско дело.

Наиме, чланом 176. став 1. Закона о ауторским и сродним правима, предвиђено је да на захтев носиоца права који учини вероватним да је његово ауторско или сродно право повређено, или да ће бити повређено, суд може да одреди привремену меру одузимања или искључења из промета предмета којима се врши повреда, односно меру забране настављања започетих радњи којима би се могла извршити повреда. Чланом 178. став 2. истог закона предвиђено је да жалба против решења којима је суд одредио привремену меру из члана 176. не одлаже извршење решења.

Пример из праксе 3 (пресуда)

→ **РЕШЕЊЕ**

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и ПОТВРЂУЈЕ решење Окружног суда у Крагујевцу П. 8/04 од 22.12.2004. године.

Пример из праксе 4 (предмет)

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Гж 116/05
28.12.2005. година
Београд

Према утврђеном чињеничном стању од стране првостепеног суда, тужилац је 06.07.1978. године, закључио уговор са "ББ", о преводу дела "ГГ", са __нског на српски језик. У уговору је наведен рок предаје превода, као и начин исплате и висина ауторског хонорара. У то време, тужени --- био је главни уредник за инострану књижевност. По закључењу уговора о преводу, тужилац и тужени ВВ су заједнички сарађивали око превода дела, али је том приликом често долазило до сукоба. Превод романа, тужилац је предао ВВ, а јануара месеца 1978. године и директору "ББ". Редацијски одбор "ББ" је након прибављене рецензије од професора опште књижевности и теорије ЖЖ, дао неповољну оцену о преводу тужиоца да није за издавање наведене књиге. Након тога, "ББ" је 09.04.1979. године закључила уговор о преводу истог дела са туженим ВВ, па је на основу превода туженог и издала књигу 1980. године. На основу налаза и мишљења вештака ЗЗ, дипломираног филолога и преводиоца и судског тумача за енглески и ___ језик, који је суд прихватио, утврђено је да је тужени ВВ, у свом преводу под којим је објављена књига 1980. године, користио преводе тужиоца да се ради о редакцији превода, а не преради дела.

Полазећи од напред наведених чињеница, суд је усвојио тужбени захтев да су тужени извршили повреду ауторских права и да су у обавези да накнаде тужиљи нематеријалну и материјалну штету.

Пример из праксе 4

У овој парници спорно је, да ли су тужени: "ББ" и ВВ, повредили ауторско-имовинско право или ауторско-морално право тужиоца, издавањем 1980. године књиге "ГГ" у којој је тужени ВВ означен као преводац.

Одредбом члана 5. став 1. Закона о ауторском праву ("Службени лист СФРЈ" бр. 19/78), који је био на снази када је уговор између странака закључен, **прописано је да превод, прилагођавање, музичке обраде и друге прераде ауторских дела заштићени су као и изворно дело. Превод књижевног дела, као оригинална духовна творевина аутора, без обзира на његову уметничку или другу вредност, представља ауторско дело. Ауторско дело, друго лице може искоришћавати, само по дозволи аутора, ако законом није другачије одређено.** Лице чије је ауторско-имовинско право повређено, може захтевати заштиту тог права и накнаду штету која му је повредом нанешена. **Међутим, и прерада ауторског дела (па и превода), сматра се ауторским делом, ако представља оригиналну духовну творевину аутора, изражену у одређеној форми.**

Дело прераде је дело у коме су препознатљиви карактеристични елементи прерађеног дела. Редакција превода није ауторско дело и редакција не представља оригиналну духовну творевину.

Пример из праксе 4

Да ли је превод туженог ВВ, књиге "ГГ" у издању "ББ" 1980. године, настао само редакцијом превода тужиоца или прерадом истог или представља самостални превод, не може се са сигурношћу утврдити без мишљења одговарајућег стручњака. Чињеница је да се вештак изјаснио да превод ВВ представља само савршену редакцију превода тужиоца, а не и прераду истог, односно да не представља оригиналну духовну творевину. **Међутим, мишљење вештака, које је првостепени суд прихватио, овај суд не може за сада са сигурношћу прихватити. Ово, са разлога, што су се више стручњака из ове области неповољно изјаснили о преводу тужиоца, а веома повољно о преводу туженог ВВ. Наиме, превод тужиоца од стране професора ЖЖ, редакцијског одбора "ББ" и других, па и самог вештака је оцењен као груб и недотеран, а превод ВВ, као бриљантан. Према томе, потпуно је нејасно, како се само редакцијом (уколико се ради о редакцији) може од једног грубог, непотпуног и недотераног превода створити изванредан превод.** Стога су основани жалбени наводи, да у конкретном случају, вештачење у овој правној ствари, треба поверити катедри за __нски језик и књижевност Филолошког факултета у Београду или Удружењу књижевних преводаца Србије или одредити као вештака неког од еминентних **књижевних** преводаца.

Пример из праксе 4 (пресуда)

→ **РЕШЕЊЕ**

УКИДА СЕ пресуда Окружног суда у Београду П.268/97 од 04.04.2005. године у ставу 1, 2, 3, 4, 6, 7 и 8 и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Пример из праксе 5 (предмет)

- Спор “између Техничког универзитета у Дармштату и издавачке куће "Еуген Улмер".
- Издавач се побунио против тога што је универзитетска библиотека у Дармштату одлучила да без питања дигитализује један уџбеник за новију историју.
- Уместо тога је издавач захтевао да библиотека код њега купи дигиталну верзију књиге.
- Међутим, управа Техничког универзитета је то одбила.
- Али не само то; студентима је чак омогућено да дигитализовану верзију књиге штампају на својим радним компјутерима, или да је у електронском облику копирају на своје усб-стикове.

Тужба

- „То је издавачу било превише па је поднио тужбу њемачком Савезном суду. А будући се ту ради о неким граничним питањима заштите ауторских права, њемачки суд је предмет предао даље Европском суду правде (EuGH/ECJ) у Луксембургу.”

„Legalizovana digitalizacija knjiga” 17.09.2014 15:47 |

Dojče vele

<http://www.nezavisne.com/ekonomija/trziste/Legalizovana-digitalizacija-knjiga/263495> (преузето 05.04.2017)

Пример из праксе 5 (пресуда)

- Суд је донео начелну пресуду 11.9.2014. **да библиотеке смеју да дигитализују књиге из свог фонда, а да пре тога нису за дозволу питале власника ауторских права – дакле, аутора или издавача.**
- И у случају када издавачи дигитализовану верзију књиге нуде као e-book, **библиотеке нису дужне да ту верзију купе** већ књигу могу саме дигитализовати.
- „Иначе, по мишљењу луксембуршких судија, оне не би имале могућност да "одговоре својој сврси која се састоји у омогућавању и подстицању истраживања и студирања".
- То је регулисано у посебној одредби о изузецима од опште одредбе Европске уније о заштити ауторских права.”

- „Међутим, у другој тачки тужбе судије су дале за право издавачу: **библиотеке се морају бринути за то да електронске књиге на терминалима за читање није могуће нити штампати нити копирати на усб-стикове.**
- **Јер, ту се онда више не ради ни о каквом изузетку, већ о нормалном умножавању неког дјела које подлијеже заштити ауторских права.”**

<http://www.nezavisne.com/ekonomija/trziste/Legalizovana-digitalizacija-knjiga/263495> (преузето 05.04.2017)

Пример из праксе 6

- Шведски новинар тужио је службу за надзор медија Retriever Sverige, јер је ставила линк ка његовом чланку у дневним новинама.
- Врховни суд Шведске предао је овај предмет на мишљење Европском суду, пошто члан 3 став 1 Директиве о заштити ауторских права у информационом друштву из 2001. године није довољно јасан.

Pressemitteilung Gerichtshof der Europäischen Union Nr. 20/14 , Urteil in der Rechtssache C-466/12 Nils Svensson u. a. / Retriever Sverige AB, <http://docs.dpaq.de/6432-cp140020de.pdf>, 05.04.2017

→ **Дозвољено је постављање линкова ка доступним садржајима и без дозволе носиоца ауторског права.**

Радња јавног приказивања постоји ако се направе линкови који воде према заштићеним делима, али се та радња мора односити на **нову публику коју носилац ауторског права није желео да обухвати.**

Другачија би била ситуација у случају paywall механизма што подразумева да се неке веб странице могу видети ако се плати надокнада.

Пример из праксе 7 (предмет)

Република Србија

ВИШИ СУД У НОВОМ САДУ

п. 9/10

09.02.2010. година

- Тужилац је против туженог поднео тужбу за накнаду штете због повреде ауторског права аутора чије су фотографије објављене у недељном часопису „А” у броју 51, у новембру 2007. Објављено је 5 фотографија без навођења аутора и уз коментаре.
- **Тужилац је тужбом тражио накнаду материјалне и нематеријалне штете.**
- Објављивањем спорних фотографија **без назначивања аутора, без сагласности аутора** за објављивање истих, **без плаћања накнаде** за искоришћавање ауторског дела и **навођењем неприкладног текста** уз 3 од 5 фотографија тужени је повредио ауторска права тужилаца по више основа.

Пример из праксе 7

➤ Образложење

Фотографије су ауторско дело тужилаца према одредби члана 2. тачка 9. ЗАСП-а те је тужени био дужан да се понаша у складу са одредбама чланова 14-18. истог закона, којим су заштићена морална права аутора и то **право патернитета, право на назначивање имена, право објављивања, право на заштиту интегритета дела и право на супродстављање недостојном коришћењу дела** и у складу са одредбама члана 19. истог закона којим су заштићена имовинска права аутора.

Како се тужени није придржавао наведених одредаба, у смислу члана 204. ЗАСП-а дошло је до повреде ауторског права тужилаца, чије утврђење су они овлашћени да траже према одредби члана 205. став 1. истог закона.

Тужиоци су доказали ко су аутори спорних фотографија, да је тужени објавио фотографије те је у обавези да тужиоцима накнади штету и нематеријалну и материјалну у смислу одредбе члана 205. ЗАСП-а.

Повреда моралних права аутора представља нематеријалну штету, а повреда имовинских права аутора представља материјалну штету.

Пример из праксе 8

Република Србија

ВИШИ ПРИВРЕДНИ СУД БЕОГРАД

Пж. 7573/2000

06.02.2001. година

- **Ауторска морална и имовинска права** припадају аутору од тренутка **настанка ауторског дела**, а не лицу које је користило идејно решење за свој производ.
- Из образложења:
- **Не може се прихватити** закључак првостепеног суда да **графичко идејно решење** о коме је тужилац **закључио уговор о ауторском праву са његовим аутором**, не представља ауторско дело.
- Ауторско дело у смислу члана 2. ЗАСП-а (Службени лист СРЈ бр. 24/98) **је оригинална духовна творевина аутора**, изражена у одређеној форми, без обзира на његову уметничку, научну или другу вредност, његову намену, величину и начин испољавања, као и допуштеност јавног саопштавања његове садржине.

Пример из праксе 8

- Ауторским делом сматрају се нарочито у смислу члана 2. став 2. тачка 7. истог закона дела архитектуре, примењене уметности и индустријског обликовања.
- Међутим, ауторска морална и имовинска права у смислу члана 8. истог закона **припадају аутору од тренутка настанка ауторског дела** а не тужиоцу који је искористио идејно решење за свој производ.
- **Субјект ауторског права** у смислу члана 9. истог закона је **аутор као физичко лице које је створило ауторско дело.**
- Чланом 92. истог закона **ако је аутор створио дело током трајања радног односа** извршавајући своје радне обавезе, **послодавац је овлашћен да то дело објави и носилац је искључивих имовинских права** на његово искоришћавање у року од 5 година од завршетка дела, ако општим актом или уговором није другачије одређено.
- Аутор има право на **посебну накнаду** зависно од ефеката искоришћавања дела.
- **Ставом 2. истог члана аутор дела створеног у радном односу задржава на том делу сва ауторска права.**

Литература

- Закон о ауторском и сродним правима, *Службени гласник РС*, бр. 104/2009, 99/2011 и 119/2012.
http://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_autorskom_i_srodnim_pravima.html
(приступљено 01.03.2016)
- Марковић, Слободан М., Поповић, Душан В: Право интелектуалне својине, 2. изд., Београд, Правни факултет Универзитета, Центар за издаваштво и информисање, Досије студио, 2014.
- Prlja, Dragan, Reljanović, Mario: Pravna informatika, 3. izm. i dop. izd., Beograd, Pravni fakultet Univerziteta Union, 2014

акредитован
семинар

brzulovic@unilib.bg.ac.rs

stolic@unilib.bg.ac.rs